

Megsebezve

A parkot négyen takarítják. Sárga mellényben mindahányan. Mint régen a munkaszolgálatosok. Megkülönböztető jelzés ez – hiába is akarnánk másként értelmezni. Ráadásul cigányok. Három nő – hús és harminc közöttiek. Kövérek, slamposak. S egy férfi. Közel a hatvanhoz, de többnek látszik. Az idő és az alkohol kikezdte erősen.

A tér közepéről indulnak. Így haladnak négy különböző irányba. Ez a munkavezető utasítása. Amíg kalákában dolgoztak, sok volt az elfecsérelt munkaidő. A beszélgetés, a seprútámasztás. Így viszont egymástól távolodnak, s a maga területét mindenkinek meg kell csinálnia. Lemérhető, ellenőrizhető. Persze ha egy-egy szakasz szemetesebb vagy nehezebben takarítható, segítenek egymásnak. Ennyi szolidaritás még van bennük.

A három nő régről ismeri egymást. Egyfelé laknak. A telepen. A férfi azonban új. Nemrég költözött vissza a városba. Ezek a lányok még meg sem születtek, mikor elkerült innen. Géplakatosként dolgozott a diósgyőri vagongyárban. De ott most komoly változások történtek. Új tulajdonos. Korszerűsítés. Komputerezálás. A régi munkaerő egy része fölöslegessé vált.

Dezső hiába próbált a környéken munkát találni. Ivásnak adta a fejét. Egyszer már volt ilyen állapotban. Mikor az asszony elhagyta. De annak már sok éve. Még fiatal volt. Alig kétéves házasság. Akkor vették a lakást. Egy másfél szobás panelt. Dezső sokat dolgozott, hogy a hitelt fizetni tudják. Eszter pedig gyakran maradt egyedül. Túl gyakran. Dezsőnek egy évébe telt, míg túl tudta tenni magát a csalódáson. Sokat köszönhetett a főnökének, aki melléállt, megmentette a teljes összeomlástól.

Akkoriban sokat kocsμάzott. Volt, hogy késve ment munkába. Gyula bácsi próbálta szép szóval helyre tenni. Mert egyébként jó munkaerő volt. Értette a szakmáját, szeretett dolgozni. De kellett valami, amivel elszibbaszthatta a lelkét kínozó fájdalmat. Aztán egy este megjelent a kocsmában Gyula bácsi. Dezső épp a pultnál állt, hogy a következő kört rendelje, amikor megérezte a vállára nehezedő kezet. Gyula bácsi akkor annyit mondott: „Gyere, fiam, hazakísérlek.”

Onnantól kezdve megemberelte magát. Később a munkatársak elszólásaiból megtudta, hogy már erősen kifelé állt a szekere rúdja a gyárból, és csak azért nem bocsátották el, mert az öreg kezességét vállalt érte. Gyula bácsi nagyszerű ember volt. Kár, hogy hamar meghalt. S milyen cinikus a sors: a szíve vitte el.

Most azonban már Gyula bácsi sem tudott volna segíteni. Számítógépes szakemberek kellettek a gyárba, s az alacsonyabban kvalifikált, fölöslegessé váló kétkézi munkások jó része az utcán találta magát. Dezső nem értette, miért ez az igazságtalanság. Már csak pár éve lett volna a nyugdíjig. De erre sem voltak tekintettel.

Egy ideig próbálkozott, ment a hirdetések után, kereste a lehetőséget, de aztán feladta. A kör bezárult. Jött újra a kocsmá. Egészen addig, míg hírért nem vette, hogy meghalt Irénke néni, Gyula bácsi özvegye. Összeszedte magát. Elment a temetésére. És ott, a sírnál, a két öregre emlékezve döbbsent rá, hogy mennyire rossz úton jár.

Mire a temetőből hazaért, már meg is fogalmazódott a fejében a terv. A házat eladja, s hazaköltözik a szülővárosába. Itt már úgysem kötődik senkihez és semmihez. Új házasságot nem kötött, gyermekei nincsenek, miért is maradna. A szomszéd úgyis régóta nyaggatja a lakással. Szívesen megvinné, hogy a sajátját ekként bővíthesse.

Így történt, hogy hazaköltözött. A nagyvárosi panelért kapott pénzből itt tudott venni egy mini-garzont. Még pénze is maradt. Csak munkát nem talált itt sem. De ez nem érte váratlanul. Kinek kellene géplakatos a mai világban...

A munkaügyi központ azonban regisztrált munkanélküliként közmunkában való részvételt biztosított. Egyelőre csak utcaseprést, takarítást, de jelezték, hogy amint valami szakmába vágó feladat adódik, átcsoportosítják oda.

Dezső komolyan vette a munkát. Ahogy mindig is. Akkurátusan dolgozott. Mindenre figyelt. Ha meglazult egy csavar valamelyik padon a parkban, mindjárt megigazította. A rongálódásokat kijavította. Ha a köztéri világítással volt gond, jelezte. Figyelt a szökőkútra is. Néha eltömődött egy-egy szelep. Megtisztította.

Most is a szökőkútnál babrált. Bosszankodott, mert látta, hogy valaki az ösvényt borító murvából felszedett kavicsdarabbal és rágógumival tömte el az egyik kifújót. Micsoda alávaló emberek vannak! De megoldotta a problémát. Igaz, a magának utat találó víz alaposan összefröcskölte, de se baj. A lényeg, hogy működik. A közeli padon ücsörgő kamaszok az esetet látva hangosan felröhögtek.

A pad környékét nemrég takarította. Most mégis összegyűrt sörös doboz és cigarettacsikkek éktelenkedtek megint. Pedig ott a tároló a pad mellett.

Dezső szó nélkül összeszedte a hulladékot, s ment volna tovább. De az egyik kölyök épp akkor dobta el az újabb csikket. Pont a lába elé. Nem lehetett kétsége afelől, hogy szándékosan tette. Ám Dezsőben még benne volt a szökőkút megjavítása fölötti öröm, így nem vette fel a kesztyűt, csak annyit jegyzett meg csöndesen, miközben a csikket a lapátra sepepte:

– Anyád erre tanított?

– Hallottátok? – pattan fel a padról a suhanc. – Anyázott a mocsok! – Közelebb lépett Dezsőhöz, és erőteljesen meglökte.

Dezső nem számított a támadásra, a lökés lendülete földre vitte. Esés közben a kerekcsukát is felborította.

– Még szemetel is a köcsög! – röhögött a másik.

A harmadik csillapítani próbálta őket.

– Jenci, Géza, hagyjátok a faszba, nem ér annyit a balhé...

Dezső feltápáskodott. A Jencinek nevezett fiú azonban ismét közelebb lépett.

– Szedd össze ezt a moslékot! – bökött a kukából kiborult szeméthalmazra.

Dezső felállította az eldőlt tárolóedényt. Szó nélkül elkezdte felszedni a hulladékot.

– Na, ezt már szeretem! – vigyorgott amaz. – Így kell ezekkel bánni! – fordult a többiekhez diadalittasan.

Csakhogy a park túl felén dolgozó asszonyok is meghallották a lárját. Seprűt emelve siettek a helyszínre.

– Ölik a Dezsőt! – kiabálta már messziről az egyikük.

– Kitaposom a belüket! – üvöltötte a másik.

– Na, mi az? – fordult szembe velük a Géza nevű. – Jön az erősítés? Azt akarjátok, hogy szétbasszunk köztetek?

– Vagy inkább *meg*? – tromfolt Jenci.

– Lenne gusztusod hozzájuk? Nekem ugyan nem!

– Jenci, ne bohóckodjatok már, elég volt. Húzzunk el innen! – lépett el riadtan a padtól a harmadik srác.

Csakhogy a három felbőszült nő addigra odaért. A seprű ütésre emelkedett a kezükben. Csépelni kezdték a fiúkat, ahol érték. A távolabb állónak sikerült kerekét oldania, de a másik kettő kapott rendesen, mígnem a lehangosabb valahogy megszerezte Dezső földön heverő lapátját, és lendületből megütötte a hozzá legközelebb álló asszonyt. A testes nő nyomban összegörnyedt. Artikulátlan hangon sikoltozott. Körülötte tócsa keletkezett.

– Elment a gyereke! – sipította a társa.

– Megöllek, te mocsok! – üvöltötte felbőszülten a másik.

Dezsőben elpattant valami.

– Gyilkosok! – kiáltotta, és a két nőhöz csatlakozva pusztá öklével vadul csépelni kezdte a hangadó kölyköt. Még akkor is ütötték, rúgták, amikor az már védekezésképtelenül hevert elöttük.

Hirtelen több rendőrautó is érkezett. Az arra haladó bémészködők szétrebbentek. A rendőrök mentőért telefonáltak.

– Anyázott a mocsok – hörögte Jenci, miközben befektették a mentőautóba.

Dezső kezén bilincs kattant. Fejét lenyomva tuszkolták be a kocsi hátsó ülésére, ahogy a filmekben látni.

- A Rózsi? Mi van a Rózsival? – csak ennyit kérdezett.
 - Kutyabaja – nyugtatta meg az egyik mentős.
 - De hát elvetélt... Elment a gyereke...
 - Gyerek? – csodálkozott a mentős. – Hiszen nem is volt terhes... Csak összepisilte magát.
- A rendőrautó elindult. A sofőr az autórádió állomáskeresőjével babrál.

A hírolvasó monoton egyhangúsággal darálta a szöveget. Dezső ernyedten gubbasztott a jármű hátsó ülésén. Lehunyta a szemét. Körötte zsongott-hullámozott minden... Az anyja jutott eszébe, akit az apja ütött meg részegen, úgy, hogy az asszony nyomban elvetélt. Még gyerek volt. Hároméves talán. Ködösen látta maga előtt az anyja félelemtől eltorzult arcát, amint könyörög: „Ne bánts, kérlek, ne bánts...” De az apja, az a brutális állat nem könyörült. Csak akkor hagyta abba a verést, és huppant le erőtlenül a díványra, mikor az asszony már nem mozdult. Dezsó sírva borult az ájult testre. Körülötte minden csupa vér volt.

A rádióban közben már az időjárás-jelentés ment. A meteorológiai előrejelzés szerint derűs, nap-sütéses délután várható.



Vollein Ferenc: Jézus mennybemenetele